

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การบริหารราชการของประเทศโดยได้แบ่งการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2535 โดยเฉพาะการบริหารของส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) แบบการมอบอำนาจให้กับประชาชนโดยตรง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการแก้ไขและวิวัฒนาการมาตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 ฐานะของสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติมีลักษณะเป็นองค์การที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือ แนะนำแก่กรมการจังหวัด โดยยังมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ต่างจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค คือ จัดให้มีเทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลซึ่งรัฐบาลในขณะนั้นมุ่งหมายที่จะยกฐานะตำบลต่าง ๆ ที่มีอยู่ประมาณ 4,800 ตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ในปี พ.ศ.2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.2481 ขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายที่เกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะแต่สภาจังหวัดยังทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของกรมการจังหวัด เช่นเดิม จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2495 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ บริหารราชการในจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ทำให้อำนาจของกรมจังหวัดเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น โดยผลของพระราชบัญญัติฉบับนี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

ต่อมาได้เกิดแนวความคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ และให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้นอันมีผลให้เกิด “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ขึ้นตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกจากจังหวัด ซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาค และประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ลงวันที่ 19 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีสภาจังหวัดทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารเพื่อปฏิบัติการกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเหมือนเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกตำแหน่งหนึ่งมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้การบริหารท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ขึ้นซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2540 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่รับผิดชอบภายในเขตจังหวัด